

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý

PÁBITEL

číslo 50

KLUB ČTENÁŘŮ, KNIHOVNA, MĚSTO A HÁLKOVCI ZASADILI STROMY

V Nymburce se zelenají Bogan a Bohoušek

Helena Liptáková, Honza Řehounek a Pavel Fojtík zalévají Postřižinským pivem platan Bogan.

V pátek 3. října, v den kalendářního svátku Bohumila, se vedle posezení U Tří Hrabalových koček na nymburském Zálabí, před vilou Hrabalka, nerojili cykloturisté, jako tomu obvykle bývá, nýbrž lidé vyzbrojení rýči. Z iniciativy Vítka Špinky, předsedy divadelního spolku Hálek, se zde konalo sázení stromu u příležitosti stého výročí narození Bohumila Hrabala.

Donátory stromu nazvaného Bogan (platan východní) byly vedle Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, zastoupeného Honzou Řehounekem, Městská knihovna v Nymburce, zastoupená ředitelkou Helenou Liptákovou, a Městský úřad Nymburk, zastoupený místostarostou Pavlem Fojtíkem a vedoucím odboru kultury Jiřím Černým.

„Sázíme na tomto místě strom nazvaný Bogan, jelikož sem, do vily svých rodičů jezdíval již dospělý muž, jemuž v rodině i mezi přáteli říkali Bogan. Na druhé straně Labe zasadíme za chvíli strom druhý, který jsme pojmenovali Bohoušek, neboť do nedaleké obecné školy chodíval malý Bohoušek Hrabalů,“ řekl v úvodu malé slavnosti místostarosta města Pavel Fojtík.

Po zasazení stromu, jemuž asistovali zkušení zahradníci Šimon Hejný a Miroslav Jisl, ho postupně všichni zainteresovaní hosté – Helena Liptáková, Pavel Fojtík, Jiří Černý, Honza Řehounek, Pavel Benák a „kmoť“ stromu Tomáš Mazal – zalili Postřižinským pivem Bogan, které přinesl ředitel pivovaru Pavel Benák. Ten řekl: „Přeji tomuto platanu, aby v prvních letech co nejpevněji zakořenil a nám všem, abychom si ve stínu jeho mohutné koruny mohli něco pěkného od Bohumila Hrabala zopakovat.“

Poté všichni přešli po lávce na druhý břeh Labe, kde na břehu řeky pod parkovištěm zasadili pyramidální formu dubu letního členové divadelního spolku Hálek – Vitek Špinka, Iva Špinková, Jana Štychová, Tereza Tomanová, Jirka Vetešník a Roman Šťastný. „Kmotrem“ stromu se stal malý Kristián Toman představující malého Bohouška Hrabala.

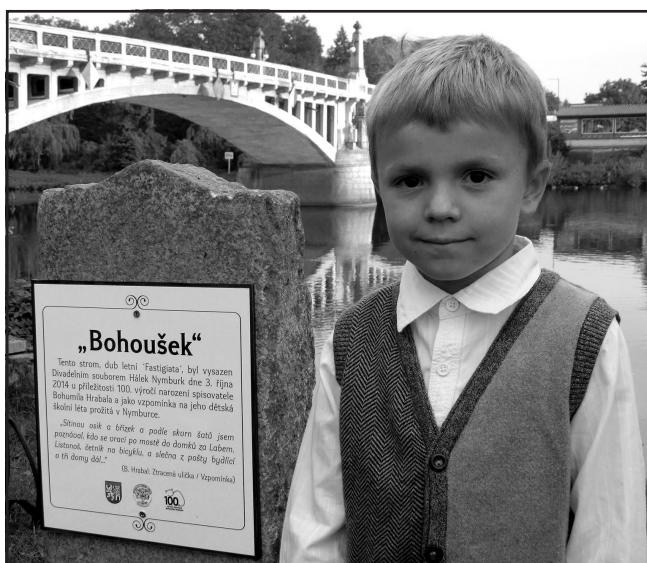
Jiří Černý připevňuje tabulku označující strom Bogan.

Před vilou Hrabalových na nymburském Zálabí se bude zelenat platan východní.

Vít Špinka za asistence „Bohouška“ zasypává kořeny dubu Bohoušek.

Kmotrem dubu se stal v roli malého Bohouška Kristián Toman.

Hrabal Fest v Plzni

Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje se připojila k oslavám stého výročí narození Bohumila Hrabala festivalem Hrabal Fest ve dnech 4. září až 2. října 2014.

Zahájila ho 4. září vernisáž výstavy fotografií „Bohumil Hrabal“ pražského fotografa Pavla Štolla.

Následovala 11. září beseda „100 let Bohumila Hrabala“ s nymburským spisovatelem a předsedou Klubu čtenářů Bohumila

Hrabala Janem Řehounekem. „Maratón čtení z Hrabalova díla“ se uskutečnil 16. září mezi jedenáctou a šestnáctou hodinou. Zapojili se do něj studenti Střední průmyslové školy strojnické a Střední odborné školy profesora Švejcara, ale i osobnosti libereckého kulturního a společenského života a veřejnost.

Ve čtvrtek 18. září to byly filmové projekce Perliček na dně, Sběrných surovostí a Fádniho odpoledne s přednáškou filmového kritika a publicisty Stanislava Polaufa.

Kde se zastavil čas se jmenovalo divadelní představení jednoho herce ve čtvrtek 25. září – účinkoval Josef Nechutný, člen činohry Divadla J. K. Tyla v Plzni, za hudebního doprovodu Ivo Pavelky.

Přednáška PaedDr. Jiřího Staňka, CSc., z Pedagogické fakulty Západočeské univerzity „Bohumil Hrabal méně známý“ představila 2. října Bohumila Hrabala neformálním způsobem.

Na facebooku SVK PK byl k dispozici zájemcům soutěžní kvíz „Znáte Bohumila Hrabala?“ Vítězové obdrželi knihy o této zajímavé postavě české literatury.

BÁSNÍŘKA LYDIE ROMANSKÁ POVÝŠILA SPISOVATELE NA ANDĚLA

„Až bude noc černá jako slunce a den, bílý jako měsíční svít. Bez prstů a bez úst zatřukám na obřadní síň. A bez hlasu pozdravím hlasitě ‚Dobrý den‘ a ‚Dobré poledne‘. A ‚dobrý večer‘. Avšak oni mi studenou jehlicí vypíchnou oči. A strašným políčkem protrhnou bubínky. Abych již své křestní jméno neviděl a neslyšel ve hlase tvém. Pak již nebude ani Bohumil, ani Hrabal. Ani Nymburk, ani Čechy, ani Evropa, ani svět. Snad jakýsi sen, který jsem zapomněl. Snad vůně polibku přes moře. Pokud živa budete, nezapomeňte, Studánko. Jak krásný je život!“ (Bohumil Hrabal)

Slovo o autorce

Lydie Romanská (nar. 13. září 1943 v Polance nad Odrou) je česká básnířka, prozaička a sbormistryně, členka Obce spisovatelů, předsedkyně ostravského střediska Obce spisovatelů, členka Rady Obce spisovatelů v Praze a členka Českého centra Mezinárodního PEN klubu.

Vystudovala učitelství a obor hudební výchova na Pedagogické fakultě Ostravské univerzity, kde také obhájila rigorózní práci z hudební teorie. Vyučovala na ostravských základních školách (1962 -1992). V roce 1987 se provdala za hudebního skladatele Dobroslava Lidmily (1926 – 2006) a poskytla mnohé své verše jako texty k jeho vokálním skladbám: kantátám, malým dětským operám, cyklům písní pro děti aj. V letech 1992 až 2012 byla ředitelkou Základní umělecké školy Dobroslava Lidmily v Ostravě - Svinově. Jako sbormistryně a dirigentka vedla řadu sborových těles, organizovala koncerty vokální hudby, s dětským pěveckým sborem Cantabo Svinov CZ koncertovala spolu s manželem téměř ve všech zemích střední Evropy. Dosud (od r. 1976) vede Ženský komorní sbor Dobroslava Lidmily ve Svinově. V místě bydliště pořádala literární besedy a autorská čtení. V letech 1998 - 2009 vedla kurzy tvůrčího psaní na Slezské univerzitě v Opavě. Je členkou několika literárních porot, dlouholetou předsedkyní a nyní členkou redakční rady časopisu Obce spisovatelů v Ostravě Průhledy.

Je autorkou čtrnácti básnických sbírek, tří próz a řady dalších textů.

HLAVNÍ OKNO EVROPY

Sen, na nějž jsem zapomněl, i vy, Studánko, nemyslete na anděla, vzlétl z Hlavního okna Evropy, občas se škvirkou otevírá, zívne, shledává důvody, Jan Masaryk, Konstantin Biebl a teď...
dodnes to cítí v bolavých křížích, ano, Evropa, ve svých zdech popsanych germánsky, azbukou a nato řečí Albionu;
ten anděl vzlétl k hvězdě, jež bude objevena; má v torně semeno kerských borovic a na podolku kolomaz Kostomlatských maznic, diadém z Poldiny hutě;
ó Poldinka, krásná dívčí hlava, medailón z profilu s kadeří škvařenou zářem lásky, a vlaky, zběsilci na hvizd prstů řítí se k Stratovu, tam defekuje ostře sledovaná smrt, ještě ne, Studánko, až se otevře Hlavní okno Evropy; nárazy křídel vysklí Hradlo, anděli, vrať se k Poldince na pár krátkých let, v obět' dám ruku, v pravé pozvednu mocnou moč pivovarů, přivinu přísleplou kočku, to smrt, holubi v děsu vzlétnou, anděl z hlaváku; vytratil pírkó v Konicích, nalehl v opačně proudění, vrátil se, zrak se mu otevřel; z bludného žebra té země vstal Bohumil, bohu mile, bohu žel; není, neboť zapomněl, fagule líných pohrbů ne, a hřbitov, místo krásy, místo světla a smaragdových očí židenických koček klouček Kilianů zapomenout nemůže, Studánko, on už není, zašly i ženy v stříbrných šátcích, knížtičky modliteb, pivoňky pro Boží tělo, Den Páně v Balbince, Den Páně vinohradu, rozvšit havraní sukně, ke vchodu halenky, pancíře pod bradou upnuté drží stráž, jak nemyslet, Studánko, anděli nad Połnou, v jásotu cherubů plazí se svatební průvod, Pipsi,
pohlazen, učesan, dojetím zrudl mi nos, zbloudilě žebro pod košílkou žije a rudé srdce Mariino osázené pomněnkami, až v Nymburce jsem zapomněl, šupem pod jeho křídla, Francin tam krotí divokou vydřičku Maryšky, huláká Pepin, holubi ztrácejí směr při troubách jeho Jericha, šťastná to doba, a pryč, andělům plesnivi křídla, bůh je ztrestá, zavře čistírny oděvů, pryč, ach, Libni, na slovo v ohanbí líbám tě tisíckrát, strhne se vítr, zavře peří, holubi chmýrka, letky andělů, vločky víří, papír v metelici, světlice, kulisy, Automat Svět a Sorbonna, fakulty štampastů, predátor dvojího práva kecá v hospodách, drobátko vožralej a trošku nastydlý, kapánek smrdí močůvkou, kaje se a nebaví ho žít, Studánko, tak těžký hřích, anděl se zpovídá, v pokání vysílá holuba, je to pokušitel, těch několik jitřních minut křičí ptáci hrůzou ze světa, napsal, přicmrndne ďábel, slibuje, zalidnil's svět, mutanti tvých příběhů tě podrží, stvořiteli, skoč, dílo už hnízdí, vyklíčil odpolední klid, skončeno, za branou o berlich vlečou se tramvaje, tlumok a puška, malé dělo, tak těžce k pumpě, vojsko? tak pomalu, tak daleko k oknu, brzdy na prstech píští, z okna přes moře za vůni polibku? Studánko... láva Labe za hájem v Kersku od krajů tuhne, otevř a leť, adagio lamentoso, zmatené labutě na lodních můstcích vln, Zlatistý tygr odpeří jednu po druhé, vybiháš hned a v negligě, čtenář ti naplácač držku, tak si to žádáš a desku, pamětní desku ve výšce chcáčů psů, budeš ji mít, jsem holub pokušitel, leť, věrný třeskatým krásám za cenu vlastního života... Bogane.

Hrabalovský Polabský knižní veletrh

Jedenáctý ročník Polabského knižního veletrhu v Lysé nad Labem, který se konal od 5. do 7. září 2014, byl tématicky věnován stému výročí narození Bohumila Hrabala.

Hrabalovský program začal v pátek 5. září slavnostním předáním ceny Polabského knižního veletrhu a vyhlášením výsledků a předáním cen výhercům nakladatelských soutěží.

Cena Polabského knižního veletrhu za mimořádný přínos pro českou literaturu byla udělena režisérovi Jiřímu Menzelovi za zpracování děl Bohumila Hrabala do filmové podoby.

Nastaly ale nepředvídatelné překážky pro předání ceny – Jiří Menzel byl pracovně v Budapešti a Václav Neckář, kterého oceněný režisér pověřil převzetím v zastoupení, onemocněl. Cenu tedy převzal Bronislav Kuba, který s Jiřím Menzelem spolupracoval při přípravě knihy Slavnosti sněženek a při slavnosti Hrabalovo Kersko. Shodou okolností právě on je autorem keramické sovy, jež měla být předána. „Určitě najdu vhodnou příležitost, jak cenu panu režisérovi předat,“ slíbil.

Následovalo předávání nakladatelských cen. Jednu z nich - za vydávání děl Bohumila Hrabala a jeho popularizaci - udělují Klub čtenářů Bohumila Hrabala a Městská knihovna v Nymburce. Její ředitelka Helena Liptáková a předseda Klubu Jan Řehounek ji předali Petru Kotykov, jednomu z trojice editorů knihy Hlučná samota – sto let Bohumila Hrabala. Čestné uznání pak převzal již jmenovaný Bronislav Kuba za knihu Slavnosti sněženek – lidské osudy a odhalená tajemství v Hrabalově Kersku.

Po předávání cen následovala beseda s PhDr. Petrem Kotykem o tvorbě a vydání oceněné knihy, kterou ve spolupráci s Památkem národního písemnictví vy-

dala Mladá fronta. Besedu, stejně jako celý doprovodný program Polabského knižního veletrhu moderoval Jan Řehounek.

Odpoledne se uskutečnil slavnostní křest knihy Bohumil Hrabal známý a neznámý z produkce Polabského muzea Poďěbrady. Kmotry knihy, jejímiž editory jsou František Sýkora, Jana Kavanová a Petr Šorm, se stali hejtmán Středočeského kraje a nymburský starosta Miloš Petera, nymburský místostarosta Pavel Fojtík a ředitel Polabského muzea Jan Vinduška.

V sobotu 6. září odpoledne vzpomínali Jan Řehounek a PhDr. Radko Pytlík na svá setkání s Bohumilem Hrabalem a pohovořili o jeho tvorbě. Radko Pytlík rovněž představil svoji knihu Hrabalova Sorbona.

Nedělní odpoledne bylo věnováno besedě nad oceněnou knihou Bronislava Kuby Slavnosti sněženek – lidské osudy a odhalená tajemství v Hrabalově Kersku. Vedle Jana Řehouneka a autora knihy se jí zúčastnil i Pavel Misík, jeden z obyvatel Kerska, o nichž Bohumil Hrabal v knize Slavnosti sněženek psal a jehož osudy Broňa Kuba ve své knize popsal.

Vedle besed a křtů knižních novinek byly na veletrhu pro návštěvníky připravené tři výstavní soubory: putovní expozice

Na stánku Lesního ateliéru Kuba Kersko byly k dostání hrabalovské knihy.

Památníku národního písemnictví ke stému výročí narození Bohumila Hrabala, kolekce Hrabalových fotografií z archivu Jana Řehouneka a soubor fotografií a dokumentů Bronislava Kuby ke vzniku knihy Slavnosti sněženek.

Nymburský pivovar provozoval k potěše všech milovníků Postřižinského piva Hrabalovu literární pivnici a ve stánku Lesního ateliéru Kuba Kersko byly v prodeji knihy Bohumila Hrabala a samozřejmě i knihy na veletrhu pokřtěné a oceněné.

Restaurace U Kiliana

V knížce Já si vzpomínám jen a jen na slunečné dny Bohumil Hrabal vzpomíná na své rodné Židenice a také na hostinec U Machů, kam chodil dědeček Kilián po nedělním obědě hrát karty a kam za ním vyprávěla babička s malým Bohouškem večer chodívala, aby si dala „rolšunku“ a Bohoušek „dva kremšnity“. „...byl jsem šťasten, tak jako babička, která byla nadšena, že mohla sedět vedle stolu, kde její muž hraje mariáš.“

Majitelé domu číslo 49 v Kosmákově ulici, kde dříve hospoda U Machů stávala, chtějí na jejím místě podnik znovu otevřít. „Můj sen je mít hospodu ve stejném stylu, jak ji Hrabal popisoval. Bílé ubrusy, bílé košile, stěny obité dřevem, židle thonetky a dobré pivo,“ říká vlastník domu Jiří Vítek.

Když si dům v roce 2000 kupoval, netušil, že ho v dětství navštěvoval právě jeho oblíbený autor. „Hospodu jsem si chtěl otevřít vždy. Když jsem před pár lety začal pátrat, jak bychom ji mohli do okolí nějak historicky zasadit, přišel jsem na Hrabala. O tom se mi ani nesnilo,“ říká.

Na restauraci U Kiliana, nazvanou podle Hrabalova rodného příjmení, si ale návštěvníci ještě počkají. Teprve se na její rekonstrukci začíná pracovat.

Pavel Misík, Jan Řehounek a Bronislav Kuba při besedě.

Skvělý počín Polabského muzea

V pátek 5. září byla na Polabském knižním veletrhu na výstavišti v Lysé nad Labem představena další kniha věnovaná Bohumilu Hrabalovi. Vydalo ji Polabské muzeum a její autoři Petr Šorm, František Sýkora a Jana Kavánová ji nazvali BOHUMIL HRABAL ZNÁMÝ & NEZNÁMÝ. Kniha má 200 stránek a je rozdělena do šesti celků, z nichž každý je věnován nějaké pro Bohumila Hrabala důležité osobnosti nebo určitému tematickému okruhu.

Ovšem dříve než se čtenář dostane k těmto kapitolám, předkládají mu editoři úvodní slovo a na něj navazující obsáhlé a podrobné faktografické informace ke každému tématu jako kvalitní podklad pro další četbu. Je tam skutečně bohatá nabídka čtivě podaného materiálu, přičemž řada podrobností je v takto širokém měřítku publikována určitě poprvé. Navíc už zde je spousta fotografií, mnohé z nich rovněž unikátní, na což pak navazují další snímky v jednotlivých kapitolách.

Ta první se jmenuje Rodina a lásky a její důležitou náplní je poštovní styk v rodině Hrabalové a Kiliánově. Jsou zde fragmenty korespondence z 1. světové války, ale také šest dopisů Bohumila Hrabala napsaných rodině z vojenské služby, kterou nastoupil 1. dubna 1946 v Olomouci, aby pak byl převelen do Soběslavi, nechybí ani ukázka korespondence milostné. Vedle toho tu je otištěn jakýsi manifest Svobodného divadla napsaný v roce 1945, kdy bylo divadlo, založené Bohumilem Hrabalem v červnu 1944 jako Divadlo mladých, přejmenováno. Nechybí ani básně na počest paní Marie Hrabalové a strýce Pepina od nymburských autorů.

Stručný název další kapitoly Karel nenechá nikoho na pochybách, že se jedná o Hrabalova nejbližšího přítele Karla Maryska, hudebníka a básníka s velkým smyslem pro humor. Jsou tu jeho dopisy posílané Bohumilu Hrabalovi, s obsahem často silně recesistickým, věnované milovanému fotbalovému klubu Polaban Nymburk. Když Marysko v roce 1962 pedagogicky působil na Kubě, napsal svému příteli dlouhý dopis o tamní situaci, ale zabrousil také na téma kultury u nás, kde mimo jiné píše: „Co se týče situace v umu u nás, nedělám si iluze a jak zjišťuji, staří latrináři opět vylézají, poněvadž (dle nich) je nedostatek masa a stále sestupná životní úroveň zaviněna divadlem jako je Semafor a písničkami Mám malý stan nebo Potkal potkan potkana pod kamenem!!!!“ Jeden dlouhý dopis, bohužel s datem bez vrocení, je věnován výtvarnému umění a reaguje na nějaký předchozí bouřivý hospodský večer, jehož hlavními aktéry byli Josef Hampl a Josef Jíra. Je tu také Maryskova báseň, nebo spíš písňový text nazvaný s lehkou ironií Nymburečku krásný... V závěru kapitoly jsou otištěny tři verze textu, jímž se chtěl Bohumil Hrabal v roce 1988 rozloučit se svým zesnulým přítelem.

Také následující část nese v názvu křestní jméno, a to jméno patřící malíři Josefu Jírovi. Jeho dopisy psané Bohumilu Hrabalovi

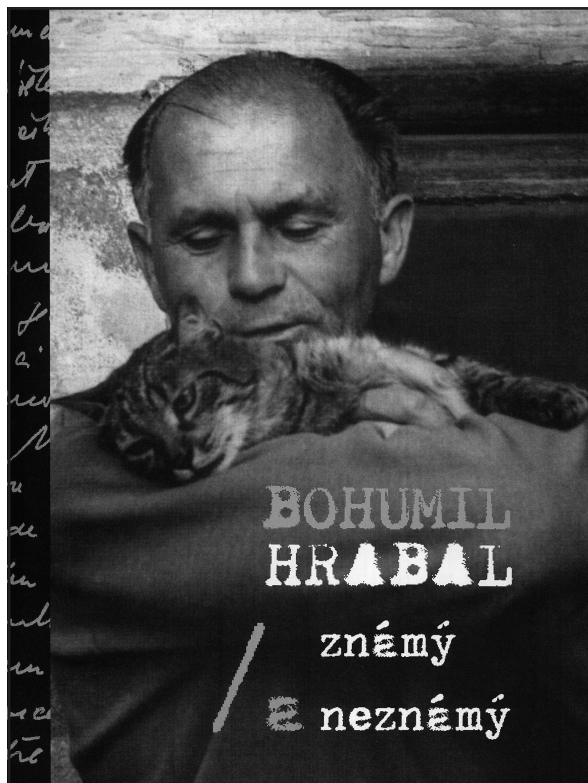
v 70. a 80. letech a uveřejněné v kapitole Peppík jsou plné emocí a přátelské upřímnosti, pro Jíru tak charakteristické. Vedle nich tu ale najdeme i dva dopisy smutné, kondolenční. Jeden napsal Bohumil Hrabal v lednu 1986, kdy odešla Jírova paní Vilma, druhý v roce následujícím Josef Jíra poslal Dáše Hrabalové po smrti jejího manžela Břetislava.

Mezi důležité osobnosti Hrabalova profesního života patřila švýcarská bohémistka Susanne Roth, která do Prahy přijela poprvé v roce 1972 jako dvaadvacetiletá stipendistka na Karlově univerzitě. Zde se postupně seznamovala se zajímavými osobnostmi české kultury, mezi nimi i s Bohumilem Hrabalem, ovšem neunikla tak pozornosti StB a od roku 1979 měla na osm let vstup do Československa zakázán. Po skončení studia se hodně věnovala české literatuře a její propagaci v západní Evropě. V roce 1985 obhájila dizertační práci věnovanou dílu Bohumila Hrabala a na jaře roku 1989 doprovázela Bohumila Hrabala při jeho cestě do Spojených států. Po roce 1989 se s ním často setkávala, naposledy v listopadu 1996 na literárním večeru v Berlíně. V následujícím roce podlehla zákeřné nemoci, zhruba půl roku po smrti Bohumila Hrabala. Oddíl Zuzana začíná několika pozdravy poslanými z americké cesty oběma „výletníky“ Dáše Hrabalové a pak následuje řada Zuzaniných dopisů Bohumilu Hrabalovi. V jednom z nich, napsaném v květnu 1994, se už píše o rakovině, což je téma opakující se i v dalších korespondenci, ale není to téma jediné nebo převažující. Zuzana navzdory nemoci neustále pracuje, domlouvá další kontakty, překlady a vydávání Hrabalova díla. Objevuje se to i v dopise psaném o Vánocích 1996, přestože zdravotní obtíže stále narůstají. Závěr kapitoly tvoří dva dopisy poslané Dáše Hrabalové v únoru a březnu 1997 a dopis z června, v němž Dáša Zuzaně popisuje celý ten mediální kolotoč, který nastal po Hrabalově smrti. Je chvályhodné, že je v knize věnován Zuzaně Rothové takový prostor, protože její nezištná služba české literatuře nebyla dosud náležitě doceněna.

Krátká kapitola Zrcadla představuje dvě významné osobnosti, Hrabalův pohled na ně a naopak zase jejich vzpomínku na Hrabala. Jedná se o malíře a ilustrátora Viléma Plocka a literárního historika a fotografa Milana Jankoviče, jehož snímky najdeme i v této publikaci.

Závěrečné Vzpomínky jsou věnovány Hrabalovu spisovatelskému kolegovi a ker-

skému sousedovi Adolfu Branaldovi, jehož popis setkání s Bohumilem Hrabalem a jejich další společné působení je velice působivý. Dále tam je vzpomínka Vladislava Merhauta na Vladimíra Boudníka doplněná šesti kreslenými portréty pořízenými Boudníkem při návštěvě jedné hospody ve společnosti

Bohumila Hrabala, který tomu věnoval povídku Dandy v montérkách. Je tu také dopis Václava Havla z roku 1964, v němž vyzývá Bohumila Hrabala ke spolupráci s Divadlem Na zábradlí. Hezká je vzpomínka ředitele nymburského pivovaru ing. Pavla Benáka na setkávání s Bohumilem Hrabalem, a následuje několik dopisů od čtenářů, z nichž ten poslední reprezentuje velkou řadu podobných. Je to žádost o peníze, zde napsaná v roce 1993 Marií Kulichovou, žádající o půjčku 30 000 – 40 000 Kč.

Po závěrečné ediční poznámce a velmi přehledně uspořádaném obsahu ještě následuje několik fotografických vzpomínek, v nichž je ten poslední snímek skutečně symbolický – pan Hrabal drží za ruku malé dítě a odchází ze záběru.

Tato kniha patří spolu s knihou Hlučná samota – sto let Bohumila Hrabala vytvořenou na základě materiálů uložených v Památníku národního písemnictví k tomu nejlepšímu, co ke stému výročí Hrabalova narození vyšlo. Jistě k tomu přispívá i to, že obě publikace vycházejí z reálných dokumentů, písemných i obrazových materiálů, což je u této knihy ještě podpořeno geniemi loci míst, v nichž se pohybovaly osoby knihou procházející a kde se nachází i vydávající muzeum.

Ivan Kott

Nymburský Hálek přivezl na Vysočinu Hrabalovy a Řehounkovy Harlekýnovy milióny

V pátek 26. září byl divadelní hrou Harlekýnovy milióny, v dramatinizaci Jana Řehounka a v podání divadelního spolku Hálek Nymburk, zahájen desátý ročník divadelní přehlídky Hrabalova ostře sledovaná Polná.

Slavnostní zahájení obstaral princípal polenských ochotníků Petr Vaněk s Honzou Řehounkem a starostou města Jindřichem Skočdopolem. Po úvodních slovech byla přehlídka "železničářský" vypravena odtroubením signální trumpetkou, skutečnou výpravkou a v železničářských čepicích - pan výpravčí Hrabal z Kostomlat by měl radost.

Z větší části zaplněný sál hezkého polenského divadla, jenž má ale na průčelí napsáno Kino, se už od samotného začátku představení, kdy mezi diváky přišel strýc Pepin (Jarda Šturma) a oslovil pana starostu: „Posloucháte, vy ste mi nějaké povědomé... vy vypadáte jako stará Bóchalena...“, velmi dobře bavil.

Diváci ale reagovali spontánně i v následujících obrazech - po čtyřiceti letech - kdy se začal odvíjet příběh zestárlých protagonistů někdejších Postřižin: strýce Pepina, pana správce Francina Hrabala (Milan Kubát) a jeho kdysi krásné manželky Marji (Jana Štychová). Ozvaly se dokonce potlesky před otevřenou scénou, např. poté, co Marja rozmlátila zubní protězu od pana dentisty Šlosara (Petr Bendl), při vyvrcholení hudební produkce doktora Holoubka (Jiří Vetešník) či po Pepinově tanečku. Výbuchy smíchu po Pepinových „záchvatech“, drobných vstupech bláznivé Fanky (Iva Špinková) či houbových orgiích Francina a pana učitele Polmana (Jiří Jeník) byly střídány mrazivým tichem při vzpomínkách pamětníků starých časů - pánu Rykra (Zdeněk Válek), Kořínka (Jiří Teper) a Výborného (Zdeněk Piskáček) na židovské spoluobčany chystající se na cestu bez návratu.

Při závěrečném potlesku se museli protagonisté několikrát vrátit na scénu.

V sobotu byly na pořadu přehlídky tři představení: v 15 hodin Tři zlaté vlasy děda Vševeda divadelní společnosti Kejklíč

Jiří Vetešník a Věra Dittrichová.

Jana Štychová, Milan Kubát a Zdeněk Válek.

z Prahy 2, v 18 hodin Zima pod stolem Volyněského divadelního studia Vodvas a další hrabalovská inscenace Hráz věčnosti Bílého divadla Ostrava. Přehlídku ukončil v neděli v podvečer divadelní spolek Tyl Rakovník představením Šakalí léta.

Nutno podotknout, že Hrabalova ostře sledovaná Polná byla ze strany organizátorů z divadla Duha Polná připravena mimořádně kvalitně, bez jediného zaskřipání a s neuvěřitelně milým přijetím. Díky!

Jana Štychová a Petr Bendl.

Bohumil Hrabal a Polná knižně

V Nymburském pábiteli č. 48 jsme se v článku o oslavách stého výročí narození Bohumila Hrabala v Polné zmínili o tom, že polenští vydali u této příležitosti knížku. Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně zajímavý vklad do objasňování životních osudů našeho spisovatele, dovoluujeme si dnes tuto knihu představit.

Autorem knihy je Milan Šup, polenský rodák a člověk, který o historii městečka pu-

blikoval, jak v doslovu píše Jan Prchal a Filip Plašil, téměř sto padesát původních historických studií a článků. Z toho plyne, že je to autor nanejvýš povoláný, rovněž i proto, že se narodil a dětství prožil v pivovaru v Polné, stejně jako malý Bohoušek Kiliánů, později Hrabal.

Velmi zaslíbeně popisuje okolnosti příchodu a pobytu Františka Hrabala a Marie Kiliánové do Polné, jejich působení v pivovaru, ale také v divadelním spolku Jiří Poděbradský, to vše samozřejmě na pozadí zdejší společenské atmosféry. Představuje místní osobnosti, s nimiž se Hrabalovi stýkali a o kterých se později spisovatel zmiňuje ve svých textech. Nezapomíná ani na malého Bohouška a jeho vztah k městečku a jeho obyvatelům, který se rovněž v jeho díle odráží. Zásadní okolnosti a postavy jsou doplněné autentickými úryvky textů, zejména z knížky Já si vzpomínám jen a jen na slunečné dny či Obrazy, ze kterých žiji.

V druhé části knihy je otištěno několik příspěvků ze sborníku Polensko, přibližujících epizody ze života spisovatele.

Kniha Bohumil Hrabal a Polná, kterou vydal Klub

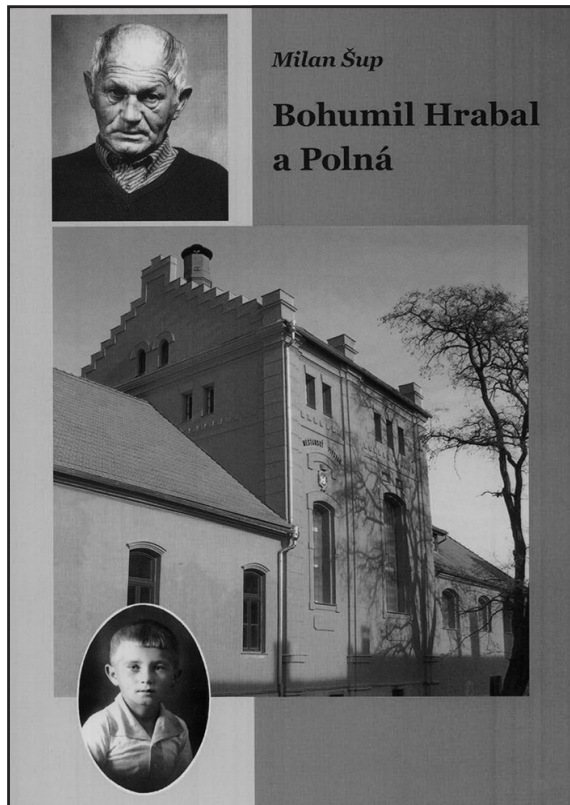
za historickou Polnou za podpory Města Polná a Ivana Vlacha, současného majitele polenského pivovaru, je pro zájemce o přečtení k dispozici v Literárním kabinetu Bohumila Hrabala v Městské knihovně v Nymburce.

Úspěšný a velmi oblíbený Projekt 100, který od roku 1995 pořádá Asociace českých filmových klubů a každoročně uvádí premiéry kultovních filmů v digitálním provedení, uvedl v letošním roce zdigitalizovanou verzi Menzelova oscarového filmu *Ostre sledované vlaky*.

„Pro Projekt 100 – 2014 jsme vybrali čtveřici klasických snímků, jejich síla a myšlenka nejlépe vyniknou na velkém plátně. Pevně věřím, že jak v lednu *Koyaanisqatsi*, tak v březnu 2001: *Vesmírná odysea*, v květnu *Pulp Fiction: Historky z podsvětí* a konečně v létě *Ostre sledované vlaky* nabídnou divákům mimořádný a obohacující zážitek,“ řekla programová ředitelka Asociace českých filmových klubů Iva Hejličková.

„Když jsem viděl toto provedení *Vlaků* v mimořádné kvalitě a na velkém plátně, připadal jsem si, jako když jsem seděl v kině na premiéře filmu v šestašedesátém roce,“ svěřil se nám Oldřich Velechovský.

Milan Šup

Bohumil Hrabal a Polná

Solidarita bezmocných

Česká média se zřejmě dohodla, že národu znechutí světozně proslulého spisovatele Bohumila Hrabala právě u příležitosti jeho nedožité stých narozenin. Představili ho v podobách co nebulvárnějších! Není divu, že v takovém pojetí není místo pro Hrabala básníka - „něžného barbara.“

Časopis Respekt zašel hodně daleko, když na obálce otiskl ohavnou kresbu spisovatele jako psa na řetězu s titulkem: „Jak komunisté ovládali nejlepšího českého spisovatele.“ Kampaň byla tradičně česky podlá s hotovými soudy. Výběr a řazení faktů se objektivně jen tváří. Hodně opožděně jsem porozuměl Jakubu Demlovi a jeho „bolesti na duši.“ I na něj se pořádaly štvavnice... a své o tom věděl ke konci života i Karel Čapek.

Mrtvý spisovatel se bránit nemůže... měli by to za něj udělat jeho pozůstalí přátelé. Kromě bezmocného znechucení mě kampaň vyprovokovala i k aktivitě. Po mnoha letech jsem otevřel složku kopií dopisů, které jsem panu Hrabalovi v letech 1984–86 napsal. Těch devadesát stránek propojilo šest našich setkání. Tehdy jsme si rozuměli v hloubce, kam běžné hovory nedosáhnou: v oblasti snů, podvědomí a metafyziky. Intenzita proudu hovorů byla značná... doufám, že moje knížka *Střemhlavý let* v kleci to alespoň zčásti zrcadlí. Psychicky náročné tempo trvalo dva roky. Vešlo se do nich napsání jeho skvělé trilogie, *Svatby v domě*, *Vita Nuova*, *Proluky*, našich šest setkání a mých devadesát stránek dopisů, jež je propojilo.

Slovenská herečka, diplomatka a politička Magda Vášáryová v rozhovoru pro časopis *Vital* 2/2014 vystihla podstatu sporu o Bohumila Hrabala: „Teď jsme slavili sto let Hrabala. Já jsem u té příležitosti vystoupila, protože mě – můžu použít Hrabalův výraz? - sere, že se z něj dělá pivní dědek. On byl intelektuál, nicméně, pokud chtěl přežít ve společnosti, která po něm šlapala za všechno, co napsal, nenapsal, udělal, neudělal, tak zkrátka odešel do sebe a hrál toho pivního dědka. To je můj dojem, který jsem z něj vždy měla. Když už je bezpečně mrtvý, tak ho slavíme. Žaživa ho vypudíme nebo po něm skáče. Tohle musíme ve střední Evropě změnit.“

Jsem rád, že protestovali i další Hrabalovi přátelé, kteří spisovatele znali děle a líp než já. Svůj nesouhlas s bulvární kampaní projevíli i čtenáři Hrabalových knih. Kdo cítí podobně, ať se připojí. Solidarita je zbrání bezmocných.

Josef Král, Liberec

Účastníci Pocty Hrabalovi před nymburským Gymnázium Bohumila Hrabala na snímku Jiřího Bartoně.

ČTENÍ VE VLAKU VYVRCHOLILO PROCHÁZKOU Pocta Bohumilu Hrabalovi

Ve dnech 14. - 16. září se uskutečnil první ročník mimořádného projektu Čtení ve vlaku. Zatímco všechny jeho akce se odehrávaly pouze ve vlakových spojkách, první z nich měla konkrétní výletní cíl: Nymburk. Dostala název Pocta Bohumilu Hrabalovi.

Účastníci odjeli z Masarykova nádraží v Praze v 9.55 hodin - cestou ve vlaku jim ze svých knih četli spisovatelé Petra Hůlová a Emil Hakl.

Na nymburském nádraží se skupiny asi pětáctičtyřiceti lidí ujal Jan Řehounek, předseda Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, který je vedl Nymburkem po místech spojených s Bohumilem Hrabalem. První zastávka a výklad byly u samotného nádraží - hovořilo se o Hrabalovi - železničáři a samozřejmě o vzniku Ostře sledovaných vlaků. Povídání pokračovalo u Gymnázia Bohumila Hrabala vzpomínkou na neslavná Bohouškova studia, ale také na užasně setkání s panem spisovatelem u příležitosti devadesátého výročí založení školy. Díky vstřícnosti vedení Polabského muzea v Poděbradech si mohli účastníci akce prohlédnout stálou expozici Bohumila Hrabala bez placení vstupného. U posezení U Tří Hrabalových koček před vilou rodiny Hrabalových, jim průvodce přiblížil nymburský pivovar, všechny souvislosti s životem slavného spisovatele i současné úspěchy Postřížinských piv na pivovarských soutěžích. Řeč byla i o vile, již se přezdívá Hrabalka, o cyklostezce vedoucí z Nymburka do Kerska i o Hrabalově Kersku.

Přáním pořadatelů bylo, aby mohli účastníci poobědvat stylově v restauraci spojené

s osobou spisovatele a jeho literárních hrdinů. Hospoda Na Žofině, kam chodíval strýc Pepin za krásnými slečnami a sedával tu i sám autor, se jim líbila a buřty na tmavém pívě chutnaly. Při obědě došlo i na otázky ze strany účastníků, které Jan Řehounek zodpovídal (sám kvůli tomu zůstal bez oběda) a přidal i několik vzpomínek na svá setkání s „panem doktorem“ a historek o strýci Pepinovi.

Škoda, že po obědě začalo velmi intenzivně pršet, takže výlet končil tak rychlým úprkem na nádraží, že se z toho Bohumilu Hrabalovi sedícímu na náměstí zatočila hlava, i když je dřevěný.

Řada účastníků se loučila s Nymburkem se slovy: „Určitě sem přijedeme za Hrabalem znovu a doufáme, že budeme mít víc času.“

Výročí v Brně

Jsem rád, že vedle Nymburka – „metropole“ oslav stého výročí narození Bohumila Hrabala, nezapomnělo ani moje i jeho rodné Brno připomenout si slavného spisovatele, a to březnovým festivalem „Hrabal už zase v Brně“.

Proběhla řada filmových projekcí, výstavy fotografií v kulturním centru Karas a v Divadle Husa na provázku, studenti JAMU nastudovali Kabaret Hrabal, sdružení Via Hrabal přivezlo komponovaný pořad Sluncem zalitý výčep. V den spisovatelových narozenin se uskutečnilo setkání před jeho rodným domkem v Balbínově ulici, Mahenovo divadlo uvedlo Ostře sledované vlaky, Divadlo Husa na provázku Rozvzpomínání, vypouštěli se holubi jako pozdrav autorovi. Dokonce i na děti bylo pamatováno, a to scénickým čtením jediné Hrabalovy povídky určené dětem Kopretina (Divadlo Radost).

Arnošt Macák, Brno

Vybrali jsme několik citátů z děl Bohumila Hrabala. Uhodnete-li alespoň u čtyř, z jaké knihy či povídky pocházejí, napište nám na jan.rehounek@seznam.cz nejpozději do konce letošního roku. Jeden ze čtenářů, který pošle své správné odpovědi, dostane knihu Bohumil Hrabal známý neznámý. Podmínkou ale je, aby k nim napsal i nějaký svůj poznatek či zážitek z oslav stého výročí narození Bohumila Hrabala.

- „...je to tady jako nějaká scéna z Goldoniho, jevištníka neuvěřitelně dojemná, kde, když se objeví člověk, tak vypadá, že je obrovský... tak jako na gotickém obraze.“
- „...ale teď je večer, lampář pan Rambousek kráčí městečkem a rozsvěcuje plynové lucerny...“
- „...a tak jsem se ohromený díval, jak se vaří pivo v obrovských mosazných kádích, jak mladinka se rourami dostává až na štoky, kde se rozlévá na veliké pánve...“
- „Pochopte to! Nekupte to, když je to výhodná koupě! To je moje, kupovat lacino krásný věci...“
- „...to je to, zpříjemnit národu volnej čas... ale národ zatím nejradši chlastá a dává si zahrát Humoresku...“
- „Viděl jsem dva lidi s otiskem palce božího na čele, Vladimíra a Egona Bondyho...“